

שני היו מחיית עמלק ע"י אסתר ומרדכי, וכן בכניסתם לארץ היו מחיית עמלק, כי תלויין זה בזה, וכן מבאר בספר מחשבות חרוץ מה שמתנו שקבעו חכמינו ז"ל במס' מגילה ענינים המדברים מקדושת בית

הכנסת וכדומה, כי ענינים אלו שייכים דייקא למס' זו, כי אחר הכי פרקים הראשונים המדברים מענין מחיית עמלק, נקבעו כי פרקים המדברים מצנין הקדושה שבה ממחיית העמלק.

פרשת תרומה

א

המשכן המשכה מקדושת הר סיני

מקדישים שמו, כמו המלאכים אשר הם מקדישים שמו, אשר עליהם נאמר "אל-נערך בסוד קדושים רבהו", לריכים להיות קדושים בקדושת הגוף, וצמתן חורה נאמר להם ואחס תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש, ונעשו קדושים, ואז ראוי שתהיי השכינה והקדושה העליונה שורה בהם, ושהם יעשו משכן לשמו, כי אז נתקדש גופם כמו כלי המקדש, ועל ידם יכולה לשרות השכינה.

וממשיך הרמב"ן "ובהנה עיקר החפץ הוא צמשכן מקום מנוחה השכינה שהוא הארון כמו שאמר "ונועדתי לך שם ודברתי איתך מעל הכפורת" על כן הקדים הארון והכפורת בכלל כי הוא מוקדם במעלה", פי' כי עיקר התכלית והמכוון צמשכן הי' הארון, ולכן הקדים הכחוד

הרמב"ן מקדים לפרשתינו תכלית המשכן וכוונתו, "ואמר ואחס תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש, והנה הם קדושים ראויים שיהי בהם מקדש להשרות שכינתו ציוהם" פי' שצני ישראל צמטמד הר סיני נעשו קדושים, ונתקדש גופם שיהיו ראויים להשרות השכינה, ועיקר הענין שקידש הקב"ה את עמו הוא כדי שיהי מקדישיו קדושים, וכמו שמבאר רבינו יונה בשערי חשוכה (שער ג' קנ"ח) "כי עיקר מה שקדשנו השי"ת בתורתו ובמלותיו והבדילנו להיות לו לעם כדי לקדשו וליראה ממנו ראוי שיהיו מקדישיו קדושים, צשגם הכלים שטובדים בהם לפני השי"ת לריכים להיות קדש" עיי"ש, הרי שמסביר רבינו יונה כי כמו שאנו רואים שהכלי שרת שמשחמשים בהם צמשכן וצמקדש היו לריכין להיות קדושים בקדושת הגוף, כן צניי אשר הם

שמיים הרמב"ן "וסוד המשכן הוא שיהי הכבוד אשר שכן על הר סיני שוכן עליו נוסתר וכמו שאל' שם וישכון כבוד ד' על הר סיני וכתיב הן הראנו ד' אלקינו את כבודו ואת גדלו, כן כבוד המשכן וכבוד ד' מלא את המשכן". היינו שאותה התגלות השכינה שהיתה צהר סיני, תשאר אלל בני ישראל באופן תמדי, כאשר תהי' התגלות השכינה במשכן, ובאמת נחלקו המפרשים והוא באמת כבר מדרשים חלוקים, אם ליווי זה של הקמת המשכן הי' קודם חטא העגל או לאחריו, ואותן ראשונים שסוברים שהי' דייקא לאחריו פירושו, כי קודם חטא העגל הי' בני ישראל במצב של "בכל מקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך", והי' התגלות השכינה בתוך כל אחד מישראל, וכמו שמצואר במשך חכמה פי' בהעלותך שקודם חטא העגל הי' לכל יחיד מישראל דין ליצור, והדין של אין ליצור נדחין אומר המשך חכמה נחחדש רק לאחר חטא העגל, ולכן הי' היכולת שהי' השראת השכינה בכל יחיד כמו בליצור, ורק לאחר החטא הי' לורך שיהי' ציין המשכן פי' כל הליצור ביחד, שאז נחחדש דין מיוחד של ליצור, ורק לאחר החטא הי' לורך להמשכן שיהי' שם התגלות השכינה, ואף לאותן שסוברים כי נאמר להם לאזוי קודם החטא, אבל נאמר להם באופן והמצב שיהיו צו לאחר שיחטאו.

ובדברי הרמב"ן באמת מצואר בחז"ל, דכתיב (להלן כ"ה מ') "וראה ועשה בתציתם אשר אחי מראי צהר", ופשוטו

פרשת הארון, והוא בצחינה סוף מעשה במחשבה תחילה, כי במחשבה העיקר הוא התכלית והמכוון, וזה נגמר בגמר המעשה שאז צא התכלית לידי גלוי, ולכן לעווה קודם על עשיית הארון, כי זה התכלית המכוון בעשיית המשכן.

בגמ' ברכות (נה.) נעשה שאמר לו הקב"ה למשה לך אמור לבללל עשה לי משכן ארון וכלים הלך משה והפך ואמר לו עשה ארון וכלים ומשכן, אמר לו משה רבינו מנהגו של עולם וכו' כלים שאני עושה להיכן אכניסם שמה כך אמר לך הקב"ה וכו' אמר לו שמה צלל אל היית וידעת. ובמהרש"א הק' הלא גם אם יעשה קודם המשכן הלא לא הוקם המשכן עד ר"ח ניסן, ומה הי' החמיי של צללל כלים להיכן אכניסם, הלא אף אם יעשה קודם המשכן לא יקימוהו שיהא זיכולתו להכניס שם הכלים, אף הפי' צזה הוא, כי משה רבינו הי' דבוק במחשבה של המשכן, וראה התכלית והמכוון שיש במשכן, והוא הי' במצב הזה של צהירות שהי' אללו המחשבה תחילה, אבל צללל הי' צלל קל, פי' שלא הי' אללו זה הצהירות, כי הוא הי' צצחי צל, וראה שצריכין להנהיג צסדר העולם, לעשות קודם המעשה, וסדר המעשה כמו שעושין העולם, הוא משכן תחילה ואח"כ הכלים אשר בהם נגמר המחשבה — סוף מעשה במחשבה תחילה.

נמצא כי סוד המשכן הוא שחיי' שם השראת השכינה שהיתה צהר סיני, וכמו

של מקרא פירושו דקאי על חבנית המשכן אשר ראה צהר, שהראה הקב"ה למשה לזרה המשכן, אבל בחז"ל פירושו משל למלך שהי לו איקונין נאה אמר לבן ביתו עשה לי כמותה ח"ל אדוני המלך איך יכול אני לעשות כמותה ח"ל אחי בסממניך ואני בכבודי כך אמר הקב"ה למשה וראה ועשה וכו', היינו כי חז"ל מפרשים "אשר אחי מראה צהר", קאי על אחת התגלות השכינה שהיתה צהר סיני, ועל זה נאמר למשרע"ה וראה ועשה בחבניתם, שיעשה גם במשכן כן שחיי השראה השכינה באופן כזה. וכן אמרו חז"ל "נחתי לכם את החורה לפרוש הימנה איני יכול וכו' אלא בכל מקום שאתם הולכים קיעון אי עשו לי שאדור בתוכו שנא' ועשו לי מקדש וכו'", היינו שתכלית המשכן הי' השראה השכינה של הר סיני בחוף המשכן.

בהר סיני היתה השראה השכינה בבחי' "בכל נפשך", שנפשות ישראל אשר מזככו בעמדם לפני הר סיני ועשו ראויים להיות מעון לשכינה, ועל ידם נעשו המחילות שחיי צם השראה השכינה, וכמו שמבאר המשך חכמה (יתרו י"ט י"ב) כי כמו שמלינו שהי' במשכן ובמקדש עשר קדושות, והיו מחילות לכל קדושה בפני עצמה, כן במתן תורה היו בני ישראל המחילות להשראה השכינה בחוף בני ישראל, וכן כתיב (ירמי' ז' ד') "היכל ה' המה היכל ה' המה", וכן מלינו (רש"י י"ט כ"ד) "אחת מחילה לעלמן ואחרן מחילה לעלמו", כי על ידם היתה

השראה השכינה, וע"י נפשות ישראל נקבעה הקדושה, כי נתקדשו בקדושה עליונה עד שהיו הם עצמם ראויים לקדושה ולהשראה השכינה, וכמו שהם המשיכו למטה על נפשו הקדושה הזאת של הר סיני מלד הבכל נפשך, כן קדושת המשכן נעשה ע"י ה"בכל מאודך" של בני ישראל, שע"י ממונם וגדבת לבם עשו משכן שבו היתה השראה הקדושה, וכמו שיחבאר.

נמצאת אומר, כי קדושת המשכן והשראה השכינה שהיתה צהר, נהוה מלד קדושת החורה, והיתה אחת השראה השכינה שהיתה צהר סיני, ואף שזה פשוט יש גם השראה השכינה במשכן מלד בחינת עבודה, היינו קרבות ועבודת הכהנים, אבל היתה צהר גם השראה השכינה מלד חלק החורה, וכן נשאר הדבר לדורות שגם בבית המקדש נשארה הקדושה מלד שחי עמינים אלו, הקדושה והשראה השכינה מלד העבודה של הכהנים ובני ישראל, והשראה השכינה מלד קדושת החורה, "שחשים סנהדרין אלל המזבח", והיא לשכת הגזית שהיתה קבועה במקדש, וכמו שאמרו חז"ל (סנהדרין יד:) מלמד שהמקום גורס, ושם היתה השראה השכינה מלד קדושת החורה, ולכן נקראת הר המוריה (ירו' ברכות פ"ד הל"ה) שמעם יולאת הוראה לישראל, כי קדושת המקדש והשראה השכינה שהיתה צהר היתה גם מכח קדושת החורה והשראה השכינה שהיתה צהר סיני.